SURXONDARYO VILOYATI EKSPORT SALOHIYATINI OPTIMAL RIVOJLANTIRISHNING MINTAQAVIY MODELI

Asqarov Abror Sobirovich

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Email: askarov_abror@tues.uz

ORCID: 0009-0000-7363-9188

Annotatsiya. Maqolada Surxondaryo viloyati eksport salohiyatini optimal rivojlantirishning mintaqaviy modeli ishlab chiqish masalasi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Hudud eksportining dinamikasi, tovar tarkibi, tumanlar kesimidagi tafovutlar hamda tashqi bozorlarga chiqish imkoniyatlari rasmiy statistik ma’lumotlar asosida ko‘rib chiqiladi. Taklif etilayotgan model resurs va ishlab chiqarish ixtisoslashuvi, qiymat zanjirlarini chuqurlashtirish, eksport geografiyasini diversifikatsiya qilish, logistika infratuzilmasini yaxshilash va kichik biznesni eksportga jalb etish bloklarini birlashtiradi. Modelning maqsadi eksport hajmini oshirish bilan bir qatorda uning barqarorligi, qo‘shilgan qiymati va hududlararo muvozanatini kuchaytirishdan iborat.

Kalit so‘zlar: Surxondaryo viloyati, eksport salohiyati, mintaqaviy model, diversifikatsiya, qo‘shilgan qiymat, logistika, tashqi savdo, hududiy ixtisoslashuv.

Аннотация. В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты разработки региональной модели оптимального развития экспортного потенциала Сурхандарьинской области. На основе официальных статистических данных анализируются динамика экспорта, товарная структура, различия между районами и возможности выхода на внешние рынки. Предлагаемая модель объединяет специализацию на основе ресурсов и производства, углубление цепочек добавленной стоимости, диверсификацию экспортной географии, развитие логистики и вовлечение малого бизнеса в экспортную деятельность. Цель модели заключается не

только в увеличении экспорта, но и в повышении его устойчивости, добавленной стоимости и территориальной сбалансированности.

Ключевые слова: Сурхандарьинская область, экспортный потенциал, региональная модель, диверсификация, добавленная стоимость, логистика, внешняя торговля, территориальная специализация.

Abstract. This article examines the theoretical and practical foundations for a regional model aimed at optimally developing the export potential of Surkhandarya region. Official statistical information is used to review export dynamics, commodity composition, district-level differences, and opportunities for entering foreign markets. The proposed model integrates resource-based specialization, deeper value chains, export-market diversification, logistics development, and the participation of small businesses in export activities. Its objective is not only to increase export volume but also to improve resilience, domestic value added, and territorial balance.

Keywords: Surkhandarya region, export potential, regional model, diversification, value added, logistics, foreign trade, territorial specialization.

Kirish. Hududlarning eksport salohiyatidan samarali foydalanish iqtisodiy o‘sish, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish, bandlikni oshirish va tashqi iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashning muhim omillaridan biridir. Eksport faoliyati korxonalarni xalqaro standartlarga moslashishga, mahsulot sifatini yaxshilashga, yangi texnologiyalarni joriy etishga va bozor talabini chuqur o‘rganishga undaydi. Shu sababli eksport siyosatini faqat tashqi savdo hajmini ko‘paytirishga qaratish yetarli emas; uning hududiy, tarmoq va institutsional jihatlarini uyg‘unlashtirish zarur.

Surxondaryo viloyati geografik joylashuvi, qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilik imkoniyatlari, ayrim sanoat yo‘nalishlari hamda Afg‘oniston bilan chegaradoshligi orqali eksportni kengaytirish uchun o‘ziga xos imkoniyatlarga ega. Biroq salohiyatning mavjudligi o‘z-o‘zidan yuqori eksport natijasini kafolatlamaydi. Mahsulotlarni saqlash va qayta ishlash quvvatlari, sertifikatlash, transport-logistika,

eksport moliyalashtirishi va xorijiy xaridorlar bilan barqaror shartnomalar kabi omillar ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Maqolaning maqsadi Surxondaryo viloyati eksport salohiyatini optimal rivojlantirishga xizmat qiladigan mintaqaviy modelning tarkibiy qismlari, ustuvor yo‘nalishlari va baholash mezonlarini asoslashdan iborat. Tadqiqot vazifalari eksport holatini statistik ma’lumotlar asosida tavsiflash, hududiy cheklovlarni tizimlashtirish, rivojlantirish modelini taklif qilish va uning samaradorligini baholash ko‘rsatkichlarini belgilashni qamrab oladi.

Tadqiqotning amaliy ahamiyati viloyat va tuman darajasidagi iqtisodiy rivojlanish dasturlarini tayyorlashda eksportga yo‘naltirilgan tarmoqlarni aniqlash, resurslarni ustuvor loyihalarga yo‘naltirish va eksport infratuzilmasi bo‘yicha qarorlar qabul qilishga yordam berishidir. Ushbu maqoladagi model muallifning tahliliy taklifi bo‘lib, uni joriy etishdan oldin tumanlar, mahsulot guruhlari va korxonalar bo‘yicha batafsil ma’lumotlar bilan sinovdan o‘tkazish talab etiladi.

Tadqiqotda statistik tavsiflash va tizimli tahlil usullari birgalikda qo‘llanadi. Statistik ko‘rsatkichlar eksportning mavjud holatini ko‘rsatadi, tizimli yondashuv esa eksport natijalariga ta’sir qiluvchi ishlab chiqarish, logistika, moliya, institutsional va bozor omillarini o‘zaro bog‘liq holda ko‘rib chiqishga imkon beradi.

Adabiyotlar tahlili. Eksport salohiyati va hududiy raqobatbardoshlik masalalari xalqaro iqtisodiy adabiyotlarda ishlab chiqarish unumdorligi, ixtisoslashuv, innovatsiya va tashqi bozorlar bilan aloqalar orqali izohlanadi. M. Porter raqobat ustunligini korxona va hududlarning samarali qiymat zanjirlarini shakllantirishi, ixtisoslashuvi hamda innovatsion imkoniyatlari bilan bog‘laydi. Ushbu yondashuv mintaqaviy eksport siyosatida faqat xomashyo hajmiga emas, balki qayta ishlash, mahsulot sifati va bozor pozitsiyasiga e’tibor qaratish lozimligini ko‘rsatadi.

J. Schumpeter innovatsiyaning iqtisodiy rivojlanishdagi rolini asoslab, yangi mahsulotlar, texnologiyalar va bozorlarni o‘zlashtirishni iqtisodiy o‘zgarishlarning

muhim manbai sifatida talqin qiladi. Hududiy eksport uchun bu yondashuv mahsulot turini yangilash, qadoqlash va saqlash texnologiyalarini takomillashtirish, raqamli savdo kanallaridan foydalanish kabi yo‘nalishlarni asoslaydi.

OECD tahliliy materiallarida kichik va o‘rta korxonalarni xalqaro bozorlarga olib chiqishda moliyalashtirish, malaka, raqamli tayyorgarlik, standartlarga muvofiqlik va eksportni qo‘llab-quvvatlash xizmatlari muhim omillar sifatida ko‘rsatiladi. Jahon bankining Enterprise Surveys yondashuvi ham korxonalar faoliyatiga ta’sir etuvchi moliyaviy, infratuzilmaviy va tartibga solish omillarini tizimli o‘rganishga yordam beradi.

Mazkur yondashuvlar asosida hududiy eksport modelini bir nechta mustaqil choralar yig‘indisi sifatida emas, balki resurslar, ishlab chiqarish, qiymat zanjiri, logistika, bozor axboroti va institutlar o‘rtasidagi bog‘liqlikni hisobga oladigan yaxlit tizim sifatida shakllantirish maqsadga muvofiq.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotning axborot bazasini O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi va Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasining tashqi savdo bo‘yicha ochiq ma’lumotlari, shuningdek, eksportni rivojlantirishga oid xalqaro tahliliy manbalar tashkil etadi. Maqolada 2025-yil yakuni bo‘yicha e’lon qilingan viloyat eksport ko‘rsatkichlaridan tavsifiy tahlil uchun foydalanildi. Turli manbalardagi ko‘rsatkichlar davri va qamrovi farq qilishi mumkinligi sababli, ularni taqqoslashda aynan hisobot davrini hisobga olish zarur.

Metodologik jihatdan statistik taqqoslash, tarkibiy tahlil, hududiy ixtisoslashuvni baholash va konseptual modellashtirish usullari qo‘llanadi. Taklif etilayotgan model quyidagi bloklardan tuziladi: resurs va tarmoq salohiyatini aniqlash; mahsulotni qayta ishlash va qiymat zanjirini rivojlantirish; eksport bozorlarini diversifikatsiya qilish; logistika va standartlashtirishni yaxshilash; korxonalarni moliyaviy va maslahat xizmatlari bilan qo‘llab-quvvatlash; natijalarni monitoring qilish.

Model samaradorligini baholash uchun eksport hajmi bilan cheklanib qolmasdan, eksport qiluvchi korxonalar soni, qayta ishlangan mahsulotlar ulushi,

mahsulot va mamlakatlar bo‘yicha konsentratsiya, yangi bozorlar soni, eksport shartnomalarining davomiyligi, logistika xarajatlari va eksportga chiqqan kichik biznes subyektlari ulushi kabi ko‘rsatkichlardan foydalanish tavsiya etiladi. Ushbu indikatorlar uchun boshlang‘ich qiymat va maqsadli darajalar rasmiy ma’lumotlar asosida alohida belgilanadi.

Talil va natijalar. Surxondaryo viloyati eksportining 2025-yildagi hajmi 507,5 mln AQSH dollariga yetgan. Ochiq rasmiy xabarda bu ko‘rsatkich 2024-yilga nisbatan sezilarli o‘sish sifatida qayd etilgan va viloyatning respublika jami eksportidagi ulushi 1,5 foiz deb ko‘rsatilgan. Ushbu natija eksport hajmi o‘sayotganini bildiradi, biroq mamlakat miqyosidagi ulush eksport salohiyatini yanada chuqurroq ishga solish zarurligini ko‘rsatadi.

Tovar tarkibida oziq-ovqat mahsulotlari muhim o‘ringa ega. Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasining 2025-yil yakuni bo‘yicha e’lon qilingan ma’lumotlarida oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar eksporti 226,7 mln AQSH dollari atrofida, jami eksport tarkibidagi ulushi esa 44,7 foiz sifatida berilgan. Bu ko‘rsatkich viloyatning qishloq xo‘jaligi mahsulotlari bo‘yicha imkoniyatlarini tasdiqlaydi, shu bilan birga eksportni bir nechta mahsulot guruhiga haddan tashqari bog‘lab qo‘ymaslik zarurligini ham anglatadi.

Viloyatning tumanlari tabiiy-iqlim sharoiti, suv resurslari, transportga yaqinligi, mehnat resurslari va mavjud ishlab chiqarish quvvatlari bo‘yicha farqlanadi. Shu sababli barcha tumanlar uchun bir xil eksport strategiyasini qo‘llash o‘rniga, tumanlarning mavjud ustunliklariga mos ixtisoslashuvni belgilash maqsadga muvofiq. Masalan, meva-sabzavot yetishtirish salohiyati yuqori hududlarda sovutish omborlari, saralash, qadoqlash va qayta ishlash zanjiri; sanoat yoki hunarmandchilik bazasi mavjud hududlarda esa standartlashtirish va mahsulot dizaynini takomillashtirish ustuvor bo‘lishi mumkin.

Eksportni rivojlantirishning birinchi strategik yo‘nalishi xomashyo eksportidan yuqori qo‘shilgan qiymatli mahsulotlar eksportiga bosqichma-bosqich o‘tishdir. Meva-sabzavotni saralash, quritish, muzlatish, sharbat va konserva ishlab

chiqarish, qadoqlashni modernizatsiya qilish hamda saqlash muddatini uzaytirish mahsulotning tashqi bozordagi qiymatini oshirishi mumkin. Bunda loyihalar suv, energiya va logistika xarajatlari, bozordagi talab va ekologik ta’sir nuqtai nazaridan baholanishi kerak.

Ikkinchi yo‘nalish eksport geografiyasini kengaytirish va xavflarni taqsimlashdir. 2025-yilda viloyatning tashqi savdo aloqalari Afg‘oniston, Birlashgan Arab Amirliklari, Pokiston, Rossiya, Xitoy va boshqa mamlakatlarni qamrab olgan. Ushbu hamkorlik aloqalari tayanch bozorlarni shakllantiradi, biroq eksportchi korxonalar uchun yangi xaridorlar topish, mahsulotni xalqaro talabga moslashtirish va bitta bozorga haddan tashqari qaramlikni kamaytirish ham muhim.

Uchinchi yo‘nalish — eksport logistikasini yaxshilash. Tez buziladigan mahsulotlar uchun sovuq zanjir, omborlar, bojxona rasmiylashtiruvi bo‘yicha maslahat, transport yo‘nalishlarini rejalashtirish va yuklarni birlashtirish xizmatlari zarur. Eksport infratuzilmasi loyihalarini tanlashda faqat obyekt qurilishi emas, balki uning yil davomida bandligi, xizmat narxi, kichik ishlab chiqaruvchilar uchun ochiqligi va eksportga real ta’siri ham baholanishi lozim.

To‘rtinchi yo‘nalish kichik biznesni eksport faoliyatiga jalb qilishdan iborat. Ko‘plab kichik korxonalar xalqaro bozor talablarini o‘rganish, sertifikat olish, eksport shartnomasi tuzish, valyuta tushumini boshqarish va tashqi savdo hujjatlarini rasmiylashtirish bo‘yicha amaliy ko‘makka muhtoj bo‘lishi mumkin. Hududiy eksport markazi yoki yagona maslahat platformasi ushbu xizmatlarni bir joyda birlashtirib, korxonalarning tashqi bozorga kirish xarajatlarini kamaytirishga xizmat qiladi.

Taklif etilayotgan mintaqaviy model olti o‘zaro bog‘liq blokdan tashkil topadi. Birinchi blok — diagnostika: tumanlar va mahsulot guruhlari bo‘yicha ishlab chiqarish hajmi, mavjud quvvatlar, eksport tajribasi, mehnat resurslari, transport va suv-energiya cheklovlari baholanadi. Ikkinchi blok — ixtisoslashuv: hududlar uchun bozor talabi va resurs samaradorligiga mos ustuvor mahsulotlar tanlanadi. Uchinchi

blok — qiymat zanjiri: qayta ishlash, qadoqlash, saqlash, brendlash va sertifikatlash imkoniyatlari kengaytiriladi.

To‘rtinchi blok — bozor va logistika: maqsadli mamlakatlar bo‘yicha talab, tarif va notarif talablar, transport xarajatlari hamda xaridorlar bilan aloqa kanallari tahlil qilinadi. Beshinchi blok — institutsional va moliyaviy ko‘mak: kichik biznes uchun eksportoldi moliyalashtirish, kafolat, sug‘urta, maslahat va o‘quv xizmatlari muvofiqlashtiriladi. Oltinchi blok — monitoring: natijalar choraklik va yillik davrda o‘lchanadi, samarasiz chora-tadbirlar qayta ko‘rib chiqiladi.

Modelni amaliyotga tatbiq etishda resurslarni barcha yo‘nalishlarga teng taqsimlash o‘rniga, kutilayotgan iqtisodiy natija, ish o‘rinlari, mahalliy qo‘shilgan qiymat, ekologik barqarorlik va bozor xavflarini hisobga olgan holda ustuvor loyihalarni tanlash tavsiya etiladi. Bunda aniq maqsadli ko‘rsatkichlar mavjud boshlang‘ich ma’lumotlar va moliyalashtirish imkoniyatlariga asoslanib belgilanadi; maqolada tekshirilmagan prognoz raqamlari keltirilmaydi.

1-jadval

Eksport salohiyatini optimal rivojlantirishning mintaqaviy modeli

Model bloki	Asosiy vazifa	Amaliy mexanizm	Natija indikatori
Diagnostika	Salohiyat va cheklovlarni aniqlash	Tuman va mahsulotlar kesimida eksport pasporti	Ma’lumotlar bilan qamrab olingan tumanlar ulushi
Ixtisoslashuv	Hududiy ustunlikni aniqlash	Talab va resurslarga asoslangan mahsulot xaritasi	Ustuvor mahsulotlar bo‘yicha eksport
Qiymat zanjiri	Qo‘shilgan qiymatni oshirish	Qayta ishlash, saqlash, qadoqlash, sertifikat	Qayta ishlangan mahsulotlar ulushi
Bozor va logistika	Tashqi bozorga kirish xarajatini kamaytirish	Maqsadli bozorlar tahlili va sovuq zanjir	Yangi bozorlar va logistika xarajatlari
Biznesni qo‘llab-quvvatlash	Kichik korxonalarni eksportga jalb etish	Moliyaviy, huquqiy va eksportoldi maslahat	Eksport qiluvchi kichik korxonalar soni
Monitoring	Samaradorlikni doimiy baholash	Choraklik indikatorlar paneli	Maqsadli ko‘rsatkichlar bajarilishi

Birinchi bosqichda — diagnostika va ma’lumotlarni birxillashtirishda — tumanlar kesimida ishlab chiqarish, eksport, korxonalar, logistika va sertifikatlash

bo‘yicha yagona ma’lumotlar bazasi shakllantiriladi. Ikkinchi bosqichda pilot mahsulot guruhlari tanlanib, ularga xizmat ko‘rsatadigan ishlab chiqaruvchi, qayta ishlovchi, logistika operatori va eksportchi subyektlar o‘rtasidagi aloqalar mustahkamlanadi. Uchinchi bosqichda pilot loyihalar natijalariga ko‘ra samarali mexanizmlar boshqa tumanlarga moslashtiriladi.

Joriy etish jarayonida viloyat hokimligi, tarmoq boshqarmalari, statistika organlari, savdo-sanoat palatasi, banklar, ta’lim va ilmiy tashkilotlar hamda xususiy sektor o‘rtasida mas’uliyat aniq taqsimlanishi zarur. Universitetlar bozor tadqiqoti, mahsulot raqobatbardoshligi, eksport risklari va monitoring metodikasini ishlab chiqishda ilmiy-uslubiy hamkor sifatida ishtirok etishi mumkin.

Muhokama. Tahlil eksport hajmining o‘sishi muhim bo‘lsa-da, barqaror eksport modeli bir nechta mezon bo‘yicha baholanishi lozimligini ko‘rsatadi. Birinchidan, eksport tarkibi yuqori qo‘shilgan qiymatli tovarlar va xizmatlar foydasiga o‘zgarishi kerak. Ikkinchidan, tashqi bozorlar va mahsulotlar bo‘yicha konsentratsiya nazorat qilinishi zarur. Uchinchidan, eksportdan olinadigan iqtisodiy foyda mahalliy ishlab chiqaruvchilar, xodimlar va xizmat ko‘rsatuvchi korxonalar zanjiriga kengroq tarqalishi kerak.

Mintaqaviy modelning afzalligi shundaki, u eksportni faqat markaziy boshqaruv yoki ayrim yirik korxonalar faoliyatiga bog‘lab qo‘ymaydi. Tumanlarning ixtisoslashuvi va kichik biznesning imkoniyatlarini hisobga olgan holda, eksport zanjirida turli miqyosdagi subyektlar uchun rol belgilaydi. Shu bilan birga, hududiy ixtisoslashuvni belgilashda ma’muriy qarorlar emas, balki bozor talabi, ishlab chiqarish tannarxi, resurslarning mavjudligi va sifat standartlari hal qiluvchi mezon bo‘lishi lozim.

Tadqiqotning cheklovi shundan iboratki, maqolada korxonalar darajasidagi mikro ma’lumotlar, mahsulotlar bo‘yicha eksport narxlari, transport xarajatlari yoki ekonometrik hisob-kitoblar qo‘llanmagan. Shuning uchun modelning ta’siri bo‘yicha aniq miqdoriy prognozlar berilmaydi. Keyingi tadqiqotlarda tuman va mahsulotlar kesimida panel ma’lumotlar, eksport konsentratsiyasi indekslari,

revealed comparative advantage ko‘rsatkichi hamda xarajat–foyda tahlili yordamida modelni empirik tekshirish maqsadga muvofiq.

Modelning amaliy samaradorligi uchun eksport ko‘rsatkichlari va qo‘llab-quvvatlash xarajatlari o‘rtasidagi bog‘liqlik muntazam baholanishi kerak. Masalan, sovutish omboriga kiritilgan investitsiya eksport qilinayotgan mahsulotning saqlanishi, yo‘qotishlar, yetkazib berish muddati va sotuv narxiga qanday ta’sir ko‘rsatgani o‘lchanishi mumkin. Shu tarzda har bir infratuzilmaviy yoki moliyaviy chora aniq natija indikatorlari bilan bog‘lanadi.

Xulosa va takliflar. Surxondaryo viloyatining eksport salohiyati qishloq xo‘jaligi mahsulotlari, qayta ishlash, savdo-logistika xizmatlari va geografik joylashuv bilan bog‘liq imkoniyatlarga ega. 2025-yilda eksport hajmining 507,5 mln AQSH dollariga yetgani hudud tashqi savdosining iqtisodiy ahamiyatini tasdiqlaydi. Biroq uzoq muddatli natija eksport hajmini ko‘paytirish bilan bir qatorda tarkib, bozorlar va korxonalar bazasini diversifikatsiya qilishni talab etadi.

Birinchi taklif — har bir tuman bo‘yicha eksport pasportini ishlab chiqish. Unda ustuvor mahsulotlar, ishlab chiqarish hajmi, qayta ishlash quvvatlari, eksport qiluvchi korxonalar, logistika cheklovlari va maqsadli bozorlar ko‘rsatilishi kerak. Ikkinchi taklif — meva-sabzavot mahsulotlari uchun saqlash, saralash, qadoqlash va qayta ishlash zanjirlarini rivojlantirish hamda loyihalarni bozor talabi va xarajatlar asosida saralash.

Uchinchi taklif — eksport geografiyasini kengaytirish bilan birga, mavjud bozorlar uchun barqaror shartnomalar va mahsulot standartlarini mustahkamlash. To‘rtinchi taklif — kichik biznesga sertifikatlash, eksport hujjatlari, marketing, raqamli savdo va moliyalashtirish bo‘yicha yagona maslahat xizmatlarini taklif etish. Beshinchi taklif — eksport siyosati samaradorligini hajm, qo‘shilgan qiymat, mahsulot va bozor konsentratsiyasi, eksportchi korxonalar soni hamda logistika xarajatlari orqali monitoring qilish.

Umuman olganda, Surxondaryo viloyati eksport salohiyatini optimal rivojlantirishning mintaqaviy modeli resurslarni hududiy ustunliklarga mos

yo‘naltirish, qiymat zanjirini chuqurlashtirish, logistika va standartlashtirishni takomillashtirish hamda korxonalarni tashqi bozorga tayyorlashni birlashtirishi lozim. Modelni to‘liq joriy etishdan oldin tumanlar va mahsulotlar bo‘yicha batafsil ma’lumotlar bilan empirik sinovdan o‘tkazish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Porter M. E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. New York: Free Press, 1985.
2. Schumpeter J. A. The Theory of Economic Development. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1934.
3. OECD. OECD SME and Entrepreneurship Outlook 2023. Paris: OECD Publishing, 2023. https://doi.org/10.1787/342b8564-en.
4. World Bank. Enterprise Surveys: Uzbekistan. https://www.enterprisesurveys.org/ (murojaat sanasi: 14.10.2026).
5. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. SIAT: Hududlar kesimida eksport hajmi (yillik). https://siat.stat.uz/data/2762/?lang=en.
6. Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi. Surxondaryo viloyatining tashqi savdo aylanmasi: 2025-yil yakuni bo‘yicha press-reliz. 20.01.2026. https://surxonstat.uz/uploads/2026/Yanvar/tashqi_savdo_dekabr25.pdf.
7. O‘zbekiston Milliy axborot agentligi (UzA). Export volume in Surkhandarya region exceeded 64 percent. 28.02.2026. https://uza.uz/en/posts/export-volume-in-surkhandarya-region-exceeded-64-percent_825405.
8. Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi. Surxondaryoning meva va sabzavotlar eksporti. 05.05.2025. https://www.surxonstat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/13802-surxondaryoning-meva-va-sabzavotlar-eksporti.